

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Lenky Bursíkové a Karla Šimky v právní věci žalobce: **Mgr. Ing. J. B.**, zastoupený Mgr. Ing. Petrem Kociánem, advokátem se sídlem Revoluční 1047/14, Nový Jičín, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 11. 2024, č. j. MHMP 1907844/2024, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2024, č. j. 17 A 105/2024-35,

t a k t o :

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 10. 3. 2024, č. j. 17 A 105/2024-35, **se ruší.**
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 11. 2024, č. j. MHMP 1907844/2024, a rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12 ze dne 10. 10. 2024, č. j. P12 107456/2024 OVY, **se ruší.**
- III. Úřadu městské části Praha 12 **se ukládá povinnost** poskytnout žalobci informaci „*kdy Úřad městské části Praha 12 obdržel rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2022, č. j. 5 A 9/2021-210*“, a to do 15 dnů ode dne doručení tohoto rozsudku Úřadu městské části Praha 12.
- IV. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.
- V. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení o žalobě a o kasační stížnosti ve výši 28 497,40 Kč k rukám jeho zástupce, advokáta Mgr. Ing. Petra Kociána, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce požádal Úřad městské části Praha 12 (povinný subjekt) dne 25. 9. 2024 o informaci, „*kdy správní orgán obdržel rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2022, č.j. 5 A 9/2021-210*“.

[2] Rozhodnutím ze dne 10. 10. 2024, č. j. P12 107456/2024 OVY, povinný subjekt žádost odmítl podle § 11b zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „informační zákon“), neboť „požadovanou informaci v dané době nedisponoval, respektive ji neměl“. Uvedl, že spisovou dokumentaci sp. zn. OVY/54447/2017/Nv (*jejíž součástí měla být požadovaná informace, pozn. NSS*) postoupil nadřízenému orgánu, který si ji vyžádal. Nemá proto možnost požadovanou informaci ověřit ani poskytnout. Systém spisové služby nevyhledal požadovaný rozsudek v došlé poště. Povinný subjekt nemůže požadovanou informaci zjistit ani na základě jiného jednoduchého úkonu z jiných informací. Povinný subjekt konstatoval, že nemá povinnost duplikovat došlou poštu pro případ, že musí spisovou dokumentaci postoupit nadřízenému orgánu.

[3] Žalobce se proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti odvolal. Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím odvolání zamítl a potvrdil rozhodnutí povinného subjektu. Uvedl, že pokud povinný subjekt informací v současnosti nedisponuje, protože spisovou dokumentaci postoupil odvolacímu správnímu orgánu, nemůže ji logicky ani poskytnout. Žalovaný poznamenal, že mu je z úřední činnosti známo, že Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) rozsudkem ze dne 23. 11. 2022, č. j. 5 A 9/2021-210, zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2020, č. j. MHMP 1837947/2020, a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Žalovaný ve věci znovu rozhodl a nově vydané rozhodnutí je nyní předmětem soudního přezkumu (pod sp. zn. 5 A 55/2023). Vzhledem ke skutečnosti, že městský soud citovaným rozsudkem zrušil pouze rozhodnutí odvolacího správního orgánu, a nikoliv povinného subjektu, není důvod se domnívat, že povinný subjekt disponuje informací, kdy mu byl předmětný rozsudek doručen, resp. že mu byl vůbec doručen. Povinnost disponovat touto informací nevyplyvá ani ze zákona. Povinný subjekt nebyl účastníkem soudního řízení.

[4] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou, kterou městský soud zamítl v záhlaví označeným rozsudkem.

[5] Městský soud konstatoval, že informace, zda a případně kdy byl povinnému subjektu doručen rozsudek sp. zn. 5 A 9/2021, nutně musí být obsahem souvisejícího správního spisu vedeného povinným subjektem pod sp. zn. OVY/54447/2017/Nv. Správní spis byl ke dni podání žádosti zaslán žalovanému. Tuto skutečnost žalobce nečiní spornou. Povinný subjekt tedy požadovanou informaci fakticky neměl (nedisponoval jí). První z předpokladů, za kterých je povinný subjekt oprávněn odmítnout žádost o informace, tak byl splněn. Splněn byl i druhý předpoklad pro odmítnutí žádosti podle § 11b informačního zákona, a to že povinnost mít požadovanou informaci k dispozici pro povinný subjekt nevyplyvala ze zákona. Povinný subjekt nebyl účastníkem soudního řízení a soud mu rozsudek nedoručil. Povinný subjekt pak podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o archivnictví“), a rovněž ani zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním

pokračování

řádu (stavební zákon), neměl povinnost v případě zapůjčení správního spisu odvolacímu orgánu pořizovat kopie správního spisu, případně vést rovnocenný spis v elektronické podobě. Tuto povinnost podle městského soudu nelze dovodit ani ze základních zásad činnosti správních orgánů.

[6] Městský soud nepřisvědčil námitkám, podle kterých si měl povinný subjekt u žalovaného vyžádat správní spis zpět či si vyžádat vyhledání informace nebo nahlédnout do spisu. Povinný subjekt, respektive žalovaného tížila povinnost předložit spis soudu podle § 74 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Současně povinný subjekt ke dni podání žádosti neměl povinnost mít správní spis u sebe. Povinný subjekt neměl žádnou možnost jak požadovanou informaci získat u žalovaného. Ostatně skutečnosti, že správním spisem povinný subjekt nemusí disponovat, si žalobce měl být vědom, neboť je účastníkem řízení – žalobcem ve věci sp. zn. 5 A 55/2023.

[7] Pro úplnost městský soud uvedl, že nebylo povinností povinného subjektu obracet se s žádostí na soud. Taková povinnost pro povinný subjekt z informačního zákona neplyne. Povinný subjekt nemá žádné nástroje jak donutit soud k vrácení spisu nebo umožnění nahlédnutí do spisu. Soudu je pak z jeho činnosti známo, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí byl spis zapůjčen Obvodnímu soudu pro Prahu 4 pro účely nařízeného jednání ve věci sp. zn. 30 C 236/2024, jehož je žalobce rovněž účastníkem – žalobcem. I této skutečnosti si žalobce měl být vědom.

[8] Podle městského soudu nelze přisvědčit žalobci, že mu požadovanou informaci měl poskytnout žalovaný. Předně žalovaný v daném případě nebyl povinným subjektem. Povinnost žalovaného poskytnout žalobci požadovanou informaci namísto povinného subjektu z informačního zákona neplyne. Takový způsob rozhodnutí o podaném odvolání § 16 informačního zákona neumožňuje. Žalovaný nadto požadovanou informací nedisponoval, neboť spis byl předložen soudu.

[9] Žalobní body uplatněné v replice a během ústního jednání označil městský soud za opožděné, a proto se jimi nezabýval.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[10] Žalobce (stěžovatel) se proti rozsudku městského soudu brání kasační stížností. Namítá, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný. Městský soud nevysvětlil, jaké další žalobní body stěžovatel uplatnil v replice a při jednání nad rámec žaloby. Stěžovatel v replice i při jednání přípustně rozvedl argumentaci uplatněnou v žalobě. Napadený rozsudek je nepřezkoumatelný rovněž pro „argumentační plytkost a fabulaci“. Městský soud se též argumentačně nevypořádal s provedeným důkazem a nevysvětlil, co z něj vyplývá.

[11] Povinný subjekt nemohl stěžovatelovu žádost odmítnout podle § 11b informačního zákona, protože nebyly splněny podmínky pro aplikaci tohoto ustanovení. Povinnost mít požadovanou informaci vyplývá ze zákona o archivnictví. Povinný subjekt musí vykonávat spisovou službu i v elektronické podobě. Závěr, že povinný subjekt neměl povinnost mít spis u sebe, je lichý. Městský soud vůbec neposoudil, co je spis a jak se vede. To, že povinný

subjekt neměl „analogový spis“, neznamená, že k němu neměl přístup (v elektronickém systému spisové služby).

[12] Z provedeného dokazování vyplynulo, že povinný subjekt minimálně jednou (dne 13. 1. 2023) obdržel datovou zprávu, jejíž přílohou byl i rozsudek, kterého se týkala žádost. O tom musí být v elektronickém systému spisové služby záznam. Pokud účastník řízení nebo nadřízený správní orgán zašle povinnému subjektu rozsudek soudu, musí povinný subjekt takové doručení evidovat a dokument založit do spisu vedeného ve věci.

[13] Pokud povinný subjekt zapůjčí svůj spis, neztrácí nad ním kontrolu, neboť je jeho výlučným původcem. Může si jej kdykoli vyžádat zpět nebo do něj nahlížet. Argument městského soudu, že povinný subjekt nemá ke svému spisu prakticky přístup, je neuvěřitelný. Zcela nepřipadné je tvrzení, podle kterého povinný subjekt nemá prostředky jak donutit soud k vrácení spisu nebo umožnění do něj nahlédnout. V § 188 a § 192 instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3. 12. 2001, č. j. 505/2001-Org (vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy), je uvedeno, jak se v těchto případech postupuje. Nechuť povinného subjektu nahlédnout do svého spisu, aby zjistil požadované informace, nemůže jít k tíži žadatele o informace. Městský soud aproboval postupy, které jsou nezákonné a protiústavní a jejichž účelem může být záměrně neposkytovat informace, které povinné subjekty mají, a tím bránit demokratické kontrole státní moci. Postup městského soudu a správních orgánů vytváří nebezpečný precedens. Stačilo by, aby povinné subjekty úmyslně zasílaly zdroje informací, které mají vést, jiným orgánům, a pak by tvrdily, že požadované informace nemají.

[14] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že z napadeného rozsudku plyne, jaké konkrétní námitky měl městský soud za opožděné. Protože rozsudkem č. j. 5 A 9/2021-210 bylo zrušeno pouze rozhodnutí žalovaného (nikoli povinného subjektu), není důvod se domnívat, že byl tento rozsudek povinnému subjektu vůbec doručen. Povinnost disponovat touto informací ze zákona nevyplývá.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

III.a) Napadený rozsudek není nepřezkoumatelný

[15] NSS se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Podle stěžovatele totiž není zřejmé, jaké žalobní body považoval městský soud za opožděné.

[16] Tato námitka není důvodná.

[17] Městský soud rekapituloval žalobní body uplatněné v replice v bodu 12 napadeného rozsudku a žalobní body uplatněné při jednání soudu v bodu 14 napadeného rozsudku. V bodu 19 shrnul, že stěžovatel v žalobě uplatnil dva žalobní body (že si povinný subjekt měl vyžádat svůj spis u žalovaného, případně požádat žalovaného o vyhledání informací nebo do spisu nahlédnout, a že žalovaný, pokud měl spis u sebe, měl informaci sám poskytnout). V bodu 20 pak městský soud uvedl, že žalobní body uplatněné v replice a při jednání *nad rámec* žaloby jsou opožděné, a proto se jimi nezabýval.

pokračování

[18] Byť by bylo přehlednější, kdyby městský soud výslovně vyjmenoval ty žalobní body z repliky a přednesené při jednání, které podle jeho názoru byly uplatněny nad rámec žaloby, z jednoduchého srovnání shora citovaných bodů napadeného rozsudku lze bez obtíží zjistit, o které šlo. NSS shrnuje, že stěžovatel opožděně namítl,

- že bylo povinností žalovaného oznámit (zaslat) povinnému subjektu rozsudek č. j. 5 A 9/2021-210, a

- že povinnému subjektu tento rozsudek doručil sám stěžovatel v rámci doplnění odvolání za jiné účastníky.

[19] Rozšíření žaloby o další žalobní body nelze zaměňovat s konkretizací či upřesněním včas uplatněných žalobních bodů (rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2005, č. j. 2 Azs 134/2005-43), což znamená, že řádně a včas uplatněný žalobní bod lze argumentačně rozvíjet i po uplynutí lhůty k podání žaloby (rozsudek NSS ze dne 18. 7. 2013, č. j. 1 Afs 54/2013-36). O takový případ se podle NSS v případě tvrzení shrnutých v bodu [18] nejedná. Daná tvrzení nelze považovat za rozhojnění včas uplatněných žalobních bodů, jak namítá stěžovatel. Neprohlubovala totiž argumentaci obsaženou v žalobě, ale přinesla zcela nová tvrzení poukazující na jiné nezákonnosti či vady řízení (viz Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. Soudní řád správní. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 571). V žalobě stěžovatel ani náznakem nenamítal porušení povinnosti žalovaného zaslat povinnému subjektu dotčený rozsudek ani to, že jej povinnému subjektu doručil sám stěžovatel v rámci jiného podání.

[20] Námitka, podle které je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro „argumentační plytkost a fabulaci“, je nepřípustná, neboť je natolik obecná, že z ní není zřejmé, z jakého konkrétního důvodu stěžovatel rozhodnutí městského soudu napadá a z jakých hledisek by tedy měl NSS posoudit zákonnost napadeného rozsudku (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2023, č. j. 8 As 163/2021-59).

III.b) Chybějící hodnocení provedeného důkazu nemá vliv na zákonnost napadeného rozsudku

[21] Stěžovatel dále namítá, že městský soud nijak nehodnotil důkaz listinou provedený při jednání.

[22] Dokazování a hodnocení důkazů je upraveno v § 52 odst. 1 a § 77 s. ř. s.

[23] Judikatura za vadu v podobě opomenutých důkazů označuje i situaci, kdy v řízení provedené důkazy nebyly v odůvodnění meritorního rozhodnutí, ať již negativně či pozitivně, zohledněny při ustálení skutkového základu věci, tj. soud je neučinil předmětem svých úvah a hodnocení, ačkoliv byly řádně provedeny (rozsudek NSS ze dne 21. 2. 2025, č. j. 10 As 246/2024-42, bod 15).

[24] Soud musí vysvětlit, proč provedené důkazy nevzal za základ svých skutkových zjištění, tedy proč provedené důkazy považoval za irelevantní (nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 6. 2004, sp. zn. IV. ÚS 570/03, ze dne 16. 2. 1995, sp. zn. III. ÚS 61/94, či ze dne 18. 4. 2001, sp. zn. I. ÚS 549/2000, či rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004-89, č. 618/2005 Sb. NSS).

[25] Je však nutné podotknout, že se mohou vyskytovat případy, ve kterých není možné pohlížet na opomenutý důkaz jako na důvod zakládající vadu řízení před správním soudem s vlivem na zákonnost jím vydaného rozhodnutí (nález Ústavního soudu ze dne 16. 2. 1995, sp. zn. III. ÚS 61/94, či rozsudek NSS ze dne 23. 10. 2008, č. j. 8 Afs 17/2007-100).

[26] O takovou situaci se ovšem může jednat jen v případě zjevně irelevantních důkazních návrhů či v případě, kdy implicitně z rozhodnutí vyplývá, jak se soud s důkazem vypořádal (např. rozsudky NSS ze dne 28. 4. 2020, č. j. 4 As 372/2019-42, či ze dne 19. 12. 2024, č. j. 4 As 78/2023-40).

[27] Stěžovatelův zástupce při jednání předložil listinu – detail zprávy odeslané dne 12. 1. 2023 ze stěžovatelovy datové schránky, kde je jedna z příloh této zprávy označena „rozsudek mspha 5A_9_2021.pdf“. Uvedl, že tuto listinu předkládá jako důkaz k prokázání tvrzení, že povinný subjekt v rámci této datové zprávy obdržel rozsudek, kterého se týkala stěžovatelova žádost, a že o této skutečnosti tedy musel být záznam v elektronickém systému spisové služby.

[28] Předseda senátu při jednání konstatoval, že stěžovatel předložil doručenkou z datové schránky a přečetl její obsah (včetně názvu zmíněné přílohy). Poté se obou účastníků zeptal, zda postačuje takové konstatování obsahu předložené listiny a zda se k provedenímu důkazu chtějí vyjádřit. Účastníci se k provedenímu důkazu nevyjádřili.

[29] V bodu 16 napadeného rozsudku městský soud uvedl, že „*k návrhu žalobce provedl důkaz listinou, konkrétně detailem odeslané zprávy z datové schránky žalobce, podle které dne 13. 1. 2023 povinný subjekt obdržel datovou zprávu, jejíž přílohou byl i soubor označený rozsudek mspha 5A_9_2021.pdf*“.

[30] Nikde jinde v napadeném rozsudku se však k tomuto důkazu městský soud nevyjádřil. Neuvedl, co z něj zjistil a jaký význam mají tato zjištění pro souzenou věc, případně proč tato zjištění nejsou relevantní. Je tedy zřejmé, že městský soud tento důkaz při vypracování písemného vyhotovení rozsudku opomněl vypořádat, ačkoli jej při jednání provedl.

[31] V nyní posuzované věci však vada opomenutého důkazu nemá vliv na zákonnost napadeného rozsudku. Opomenutý důkaz měl totiž prokázat žalobní tvrzení, podle kterého povinný subjekt dotčený rozsudek obdržel od stěžovatele v rámci podání ze dne 12. 1. 2023. Toto tvrzení však stěžovatel uplatnil opožděně (viz body [18] a [26]). Městský soud se jím tedy nemohl věcně zabývat, a bylo proto zjevně nadbytečné, aby k jeho prokázání prováděl jakékoli důkazy. Provedl-li přesto takový důkaz, aniž by ho následně řádně vyhodnotil, nemohl mít tento nesprávný postup žádný vliv na výsledek soudního řízení.

[32] Námitka není důvodná.

III.c) Podmínky pro aplikaci § 11b informačního zákona nebyly naplněny

[33] Podle § 11b informačního zákona může povinný subjekt odmítnout žádost o poskytnutí informace, jestliže požadovanou **informaci nemá** a jestliže mu povinnost ji mít nevyplyvá ze

pokračování

zákona; to neplatí, pokud povinný subjekt může požadovanou informaci získat na základě jednoduchých úkonů z jiných informací, které povinný subjekt má, případně poskytnout postupem podle § 4a odst. 1 věty třetí. (důraz přidán NSS)

[34] Citované ustanovení bylo s účinností od 1. 1. 2023 do informačního zákona vloženo zákonem č. 241/2022 Sb. Již předtím ovšem judikatura dovozovala možnost povinného subjektu žádost o informace odmítnout za prakticky totožných podmínek (rozsudek NSS ze dne 7. 4. 2015, č. j. 6 As 136/2014-41, č. 3223/2015 Sb. NSS). Ostatně i důvodová zpráva k návrhu zákona č. 241/2022 Sb. uvádí, že § 11b toliko výslovně zakotvuje možnost odmítnout požadovanou informaci, kterou již dovodila judikatura, a to v souladu s podmínkami touto judikaturou vymezenými. NSS tedy konstatuje, že při výkladu § 11b informačního zákona lze i nadále vycházet z dosavadních závěrů vyslovených v judikatuře.

[35] Ty shrnul NSS v rozsudku ze dne 10. 1. 2019, č. j. 1 As 359/2018-30, bodu 26 takto: „*Důvody pro odmítnutí informace jsou jak zákonné, tak i faktické (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 4. 2015, č. j. 6 As 136/2014-43). Jedním z důvodů pro faktické odmítnutí žádosti o informace je **neexistence požadované informace** (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2008, č. j. 2 As 71/2007-56). Než však může povinný subjekt odmítnout žádost o informace s ohledem na jejich neexistenci, musí vyvinout jistou míru úsilí, aby požadovanou informaci našel. Povinný subjekt tedy musí nejprve zkoumat, zda požadovanými informacemi fakticky disponuje. Pokud zjistí, že požadované informace má (i když je ze zákona shromažďovat nemusí), je povinen je žadateli poskytnout, nejedná-li se o některou z výluk dle § 7 až 11 informačního zákona. Skutečnost, zda měl povinný subjekt zákonem stanovenou povinnost danými údaji disponovat, je relevantní až v okamžiku, kdy povinný subjekt po šetření zjistí, že požadované informace skutečně nemá, jelikož byly vymazány nebo odstraněny (srov. výše citovaný rozsudek ze dne 7. 4. 2015, č. j. 6 As 136/2014-43). V této souvislosti je vhodné připomenout, že pokud povinný subjekt má požadovanými informacemi dle zákona disponovat, a tyto fakticky nemá, musí je opět vytvořit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2012, č. j. 1 As 141/2011-67).“ (důraz přidán NSS)*

[36] Z právě uvedeného plyne, že povinný subjekt nejprve musí vyvinout odpovídající úsilí, aby požadovanou informaci našel a poskytl žadateli, a to bez ohledu na to, zda má zákonnou povinnost touto informací disponovat. Teprve pokud zjistí, že informaci, jež je předmětem žádosti, nemá, může se zabývat otázkou, zda mu zákon ukládá povinnost ji mít, či nikoliv, a zda tedy může žádost o její poskytnutí odmítnout postupem podle § 11b informačního zákona.

[37] NSS připomíná, že stěžovatel požadoval poskytnutí informace o tom, kdy povinný subjekt „*obdržel rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2022, č.j. 5 A 9/2021-210*“. Z kontextu žádosti i následných vyjádření stěžovatele plyne, že tato informace se nachází ve spisu povinného subjektu sp. zn. OVY/54447/2017/Nv. O tom není mezi účastníky řízení spor.

[38] Podle § 2 odst. 1 informačního zákona mají povinné subjekty povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti. Povinný subjekt (resp. žalovaný)

nezpochybňuje, že požadovaná informace se vztahovala k jeho působnosti ani že obecně měl povinnost požadovanou informaci poskytnout.

[39] NSS současně zdůrazňuje, že ač stěžovatel primárně žádal o sdělení okamžiku doručení popsaného rozsudku, implicitní součástí této žádosti byl i požadavek na sdělení, *zda* byl tento rozsudek povinnému subjektu *vůbec* doručen. Relevantní reakcí na stěžovatelovu žádost tak mohlo být buď sdělení, že povinnému subjektu nebyl rozsudek doručen *nikdy*, nebo sdělení konkrétního data, kdy povinný subjekt rozsudek obdržel. Podstatné je, že jednoznačnou odpověď na takto formulovaný dotaz mohl poskytnout právě správní spis vedený pod citovanou spisovou značkou.

[40] Naproti tomu pro možnost poskytnout odpověď na takto formulovanou žádost o informace není podstatné, zda měl žalovaný povinnost zaslat daný rozsudek povinnému subjektu, či nikoli, kterou zmiňuje jak stěžovatel, tak správní orgány. Předmětem stěžovatelovy žádosti byl požadavek na sdělení okamžiku doručení uvedeného rozsudku, nikoli na sdělení důvodů, proč povinný subjekt tímto rozsudkem nedisponuje (byla-li by odpověď na stěžovatelovu žádost, že povinný subjekt rozsudek nikdy neobdržel).

[41] Správní orgány i městský soud jako důvod pro odmítnutí takto formulované žádosti podle § 11b informačního zákona uvedly dočasnou nedostupnost správního spisu u povinného subjektu (z důvodu jeho postoupení nadřízenému orgánu – žalovanému, resp. soudu).

[42] V projednávané věci se tak vede spor o to, zda lze považovat za neexistující informaci (informaci, kterou povinný subjekt nemá) takovou informaci, která se nachází ve spisu povinného subjektu, jenž aktuálně není v jeho dispozici (protože jej postoupil nadřízenému orgánu, resp. soudu).

[43] K takové situaci jako možnému důvodu pro odmítnutí žádosti o informace podle § 11b informačního zákona se již judikatura vyjádřila. V rozsudku ze dne 28. 4. 2021, č. j. 10 As 292/2020-28, NSS řešil otázku, zda povinný subjekt mohl odmítnout poskytnutí aktuálního soupisu spisu, protože originál kompletní spisové složky zaslal krajskému soudu (který si spis vyžádal k jiné projednávané věci). NSS konstatoval, že informační zákon takový důvod pro odmítnutí žádosti nezná. Pokud má povinný orgán určitou informaci disponovat, ale fakticky ji v dané chvíli nemá, zásadně to nic nemění na jeho povinnosti požadovanou informaci poskytnout. To znamená, že si ji má např. opatřit od jiného orgánu. Je-li i to nemožné, má se s nemožností informaci získat kvalifikovaně vypořádat (rozsudek NSS ze dne 27. 11. 2015, č. j. 5 As 112/2013-30). Jinak tomu bude jen v případech, kdy povinný subjekt určitou informaci již vůbec disponovat nemusí (např. v důsledku uplynutí skartační lhůty, též viz rozsudek č. j. 5 As 112/2013-30) nebo kdy informaci sice má mít, ale dosud ji vůbec neobdržel (rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2008, č. j. 2 As 71/2007-56). Problém s dočasnou nedostupností spisu je třeba řešit v součinnosti s žadatelem tak, že má být o překážce vyřízení žádosti vyrozuměn a vyzván k vyjádření, zda vyčká návratu spisu, zda si přeje, aby jeho žádost byla postoupena soudu, či zda sdělí, že si podá žádost přímo u soudu. Případně lze spis krátkodobě vyžádat zpět (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 1. 2016, č. j. 2 As 240/2015-70, věc RegioJet, bod 24). V nynější věci nešlo ani o jeden ze

pokračování

zmiňovaných případů. Správní spis byl v době vyřizování žádosti jen dočasně zapůjčen žalovanému, resp. soudu.

[44] Z citované judikatury tedy vyplývá, že pojem „nemá“ v § 11b informačního zákona je třeba vykládat materiálně. Jde o skutečnou absenci obsahu (tedy informace neexistuje, byla zničena či odstraněna, případně je trvale nedostupná apod.), nikoli o dočasnou nedostupnost nosiče informace. V nyní projednávané věci je zřejmé (a účastníci řízení to nezpochybňují), že požadovaná informace existuje, jen se nachází (nacházela se v době podání žádosti) dočasně mimo faktickou dispozici povinného subjektu.

[45] NSS nemůže přijmout náhled správních orgánů a městského soudu, který vede k tomu, že v okamžiku, kdy povinný subjekt spis postoupí nadřízenému orgánu (§ 88 odst. 1 správního řádu) nebo soudu (např. § 74 odst. 1 s. ř. s., či § 129 odst. 2 o. s. ř.), ztrácí nad ním jakoukoli kontrolu a nemá možnost jím jakkoli disponovat (slovy městského soudu „nemá žádnou možnost jak požadovanou informaci u žalovaného získat“).

[46] Argumentace správních orgánů i městského soudu by vedla k neudržitelnému závěru, že v případech, kdy povinný subjekt nosič informace (spis) dočasně (na více či méně dlouhou dobu) postoupí jinému za účelem vedení (jiného) správního nebo soudního řízení, nebude možno poskytnout žádnou informaci obsaženou v tomto spisu, protože povinný subjekt nemá „nosič“ k dispozici, ačkoli požadovaná informace ve spisu nadále existuje. Takový přístup by jednak mohl vést k odmítání žádostí o informace v množství případů (postoupení spisů se děje zcela běžně) a současně by vytvořil začarovaný kruh, kdy by povinný subjekt tvrdil, že spis nemá k dispozici, a orgán, kterému byl spis postoupen by tvrdil, že není povinným subjektem, protože postoupený spis není „jeho“ (jak to učinil v nyní posuzované věci žalovaný). To, zda žadateli bude požadovaná informace poskytnuta, by pak do značné míry záleželo na „načasování“ žádosti. Pokud by se žadatel „trefil“ do momentu, kdy povinný subjekt zrovna má spis u sebe, informaci by mu poskytl. Žadatel ve srovnatelném postavení, který by však podal žádost o informaci jindy, v momentu, kdy se správní spis u povinného subjektu nenachází, by zcela shodnou informaci neobdržel (jeho žádost by s argumentem, že povinný subjekt informaci nemá, musela být odmítnuta).

[47] *Ad absurdum* by tento výklad také znamenal, že povinný subjekt nemůže vlastním spisem jakkoli disponovat v případě, kdy jej odešle, ani pro svou vlastní potřebu (například potřebuje-li jej pro vedení nějakého souvisejícího řízení).

[48] NSS tedy shrnuje, že odmítnutí požadované informace na základě § 11b informačního zákona neobstojí. Skutečnost, že originál správního spisu, v němž se nachází požadovaná informace, byl dočasně postoupen nadřízenému orgánu nebo soudu, nezabývá povinný subjekt jeho zákonné povinnosti informace poskytnout.

[49] Povinný subjekt tedy měl vyvinout přiměřené úsilí, aby informaci, která se nacházela v jeho vlastním spisu, získal a stěžovateli poskytl. Se stěžovatelem nelze souhlasit, že za dané situace by bylo přiléhavým postupem nahlížení do spisu ve smyslu příslušných procesních předpisů, neboť to je určeno účastníkům řízení, kterým povinný subjekt v případě odvolacího či soudního řízení v dané věci nebyl. Nepřípadné jsou proto i stěžovatelovy

poukazy na postupy podle příslušných ustanovení vnitřního a kancelářského řádu o nahlížení do spisu.

[50] Povinnému subjektu nicméně nic nebránilo vyžádat si od žalovaného či soudu dočasně svůj vlastní spis zpět. S ohledem na obsah a rozsah požadované informace se lze domnívat, že by povinnému subjektu stačilo zapůjčení na krátkou dobu v řádu hodin či pár dnů. Vzhledem k tomu, že povinný subjekt, žalovaný i soudy, kterým byl správní spis dočasně zapůjčen, sídlí ve stejném městě, nabízely se i méně formální postupy než oficiální žádost o dočasné navrácení spisu (např. pracovník povinného subjektu mohl snadno obstatat informaci ze spisu přímo v sídle žalovaného či soudu apod.). I samotný informační zákon je totiž založen na principech maximální možné bezformálnosti, rychlosti, efektivity a jednoduchosti při poskytování informací. To zrcadlově znamená i pro povinné subjekty, že by v maximální možné míře měly postupovat otevřeně, kreativně a i v tomto typu případů volit řešení respektující právo na široký přístup k informacím vyplývající z čl. 17 Listiny základních práv a svobod. Stejně tak musí správní orgány odlišné od povinného subjektu (odvolací orgány) respektovat zásadu součinnosti a při vyřizování žádostí o informace být povinným subjektům nápomocny.

[51] Lze dodat, že povinný subjekt v nyní projednávané věci netvrdil, tj. ani nedoložil, že by se alespoň pokusil dočasně svůj spis získat zpět či si do něj zajistit jinak přístup. Netvrdil ani, že by mu v získání požadované informace z jeho spisu bránily nějaké nepřekonatelné či s těžší zvládnutelné překážky, které by poskytnutí informace fakticky znemožnily.

[52] Protože nebyla splněna již první podmínka pro aplikaci důvodu odmítnutí žádosti podle § 11b informačního zákona, je nadbytečné zabývat se dále naplněním druhé (kumulativní) podmínky podle tohoto ustanovení, tedy zda povinný subjekt měl povinnost požadovanou informaci mít. NSS se proto již dále věcně nezabýval námitkami týkajícími se povinnosti správních orgánů vést elektronický systém spisové služby a souvisejícími tvrzeními. Skutečnost, zda měl povinný subjekt zákonem stanovenou povinnost danými údaji disponovat (například podle zákona o archivnictví nebo podle správního řádu), je relevantní, až zjistí-li povinný subjekt, že požadované informace (již) nemá (rozsudek NSS č. j. 6 As 136/2014-41). To ale není projednávaný případ.

III.d) Informační příkaz

[53] NSS se musel dále zabývat tím, zda přichází v úvahu postup podle § 16 odst. 6 informačního zákona.

[54] Podle tohoto ustanovení *soud při soudním přezkumu rozhodnutí o odvolání na základě žaloby podle zvláštního právního předpisu přezkoumá, zda jsou dány důvody pro odmítnutí žádosti. Nejsou-li žádné důvody pro odmítnutí žádosti, soud zruší rozhodnutí o odvolání a rozhodnutí povinného subjektu o odmítnutí žádosti a povinnému subjektu nařídí požadované informace poskytnout ve lhůtě, která nesmí být delší než 15 dní ode dne doručení rozsudku povinnému subjektu.*

pokračování

[55] Podle citovaného ustanovení má správní soud nejen postavení soudu přezkumného, ale rovněž soudu nalézacího; tzn. že poté, co v rámci svého přezkumu zjistí nezákonnost napadeného rozhodnutí, má povinnost zkoumat existenci případných důvodů pro neposkytnutí informace a při zjištění, že neexistují, má nařídít povinnému subjektu požadované informace poskytnout. Pravomoc uplatnit apelační princip a nařídít povinnému subjektu poskytnout informace má přitom nejen krajský, respektive městský soud, ale také Nejvyšší správní soud (srov. rozsudky NSS ze dne 26. 11. 2013, č. j. 2 As 66/2013-25, nebo ze dne 2. 2. 2026, č. j. 5 As 111/2025-31, bod 38).

[56] Neobstojí-li důvod, pro který nebyla požadovaná informace poskytnuta, správní soud v souladu se zákonem i s relevantní judikaturou (např. rozsudek NSS ze dne 17. 6. 2010, č. j. 1 As 28/2010-86, č. 2128/2010 Sb. NSS) zváží, zda v daném případě *prima facie* není dán některý z dalších dosud neaplikovaných důvodů pro odmítnutí žádosti, a pokud tomu tak není, nařídí poskytnutí požadované informace.

[57] Není nutné, aby se žalobce (stěžovatel) výslovně domáhal rovněž přezkumu a zrušení rozhodnutí povinného subjektu a požadoval vydání informačního příkazu podle § 16 odst. 6 informačního zákona. Možností vydat informační příkaz se soud musí zabývat *ex offio*. Překážkou jeho vydání tedy není ani skutečnost, že se tohoto výroku stěžovatel nedomáhal v kasační stížnosti, ale toliko v žalobě (viz *Furek, A., Rothanzl, L., Mišek, J., Ludvík, O.* Zákon o svobodném přístupu k informacím. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2025, komentář k § 16 odst. 6, dostupné v Beck online).

[58] Jak vyplývá ze shora uvedeného, důvod pro odmítnutí stěžovatelovy žádosti podle § 11b informačního zákona v kasačním řízení neobstál.

[59] NSS proto dále vážil, zda by v posuzované věci mohl přicházet v úvahu jiný důvod pro odmítnutí stěžovatelovy žádosti. Žádný takový důvod přitom *prima facie* neshledal (rozsudek NSS č. j. 1 As 28/2010-86); povaha informace, jež má být poskytnuta, je taková, že je zejména vysoce nepravděpodobné, že by mohlo jít o informaci osobní povahy, utajovanou či jinou, jež by mohla spadat do katalogu zákonných výluk z poskytování informací. Ani povinný subjekt a žalovaný žádný takový důvod nezmínili. Není tedy patrné, že by byl dán důvod pro neposkytnutí informace.

[60] Lhůtu pro poskytnutí informace NSS stanovil v maximální možné zákonem předpokládané délce, tj. 15 dnů, a to od doručení tohoto rozsudku povinnému subjektu, který sice není účastníkem řízení, ale rozsudek mu bude také v souladu s § 16 odst. 6, větou druhou informačního zákona doručován.

IV. Závěr a náklady řízení

[61] Kasační stížnost je důvodná, a proto NSS podle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil rozsudek městského soudu. Zároveň NSS podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. zrušil také rozhodnutí žalovaného a povinného subjektu, kterému současně uložil informační příkaz podle § 16 odst. 6 informačního zákona. Věc již nevracel žalovanému k dalšímu řízení, neboť posledně citované ustanovení informačního zákona je speciální právní úpravou ve vztahu k § 78 odst. 1 s. ř. s. [který NSS při postupu podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., ve znění

účinném do 31. 12. 2025, jež je pro nynější věc rozhodné, jinak přiměřeně aplikuje], podle něhož může krajský soud napadené rozhodnutí pouze zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení (rozsudek NSS ze dne 10. 1. 2018, č. j. 6 As 189/2017-32, bod 17).

[62] Protože NSS společně s rozsudkem městského soudu zrušil i rozhodnutí žalovaného a povinného subjektu, rozhodl též o nákladech celého soudního řízení (§ 110 odst. 3 věta druhá s. ř. s.). Podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. má stěžovatel proti žalovanému právo na náhradu nákladů řízení, neboť byl ve věci úspěšný. Neúspěšný žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení o žalobě ani o kasační stížnosti.

[63] Náhrada nákladů řízení příslušející stěžovateli se skládá z:

- a) uhrazených soudních poplatků za žalobu ve výši **3 000 Kč** a za kasační stížnost ve výši **5 000 Kč**;
- b) náhrady za zastupování advokátem v řízení o žalobě, kterou tvoří odměna za tři úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení, sepisu žaloby a účasti na jednání soudu v délce nepřesahující dvě hodiny [§ 11 odst. 1 písm. a), d) a g) a odst. 2 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)]. V souladu s § 7 bodem 5 a § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 12. 2024 činí odměna za první dva úkony právní služby **2 x 3 100 Kč**, za třetí úkon právní služby je pak odměna určena podle § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 5 advokátního tarifu v znění účinném od 1. 1. 2025 ve výši **1 x 4 620 Kč**. K tomu je třeba podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu připočíst paušální náhradu hotových výdajů ve výši **2 x 300 Kč** (znění účinné do 31. 12. 2024) a **1 x 450 Kč** (znění účinné od 1. 1. 2025), celkově jde tedy o **11 870 Kč**;
- c) náhrady za zastupování advokátem v řízení o kasační stížnosti, kterou tvoří odměna za jeden úkon právní služby spočívající v sepisu kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 1. 2025] ve výši **4 620 Kč** spolu s paušální náhradou hotových výdajů ve výši **450 Kč**, tedy **5 070 Kč**;
- d) protože je stěžovatelův zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, tvoří součást nákladů rovněž tato daň ve výši **3557,40 Kč**, tj. 21 % z celkové částky odměny a náhrad zástupce **16 940 Kč** (§ 57 odst. 2 s. ř. s.).

Žalovaný je tedy povinen uhradit stěžovateli k rukám jeho zástupce náhradu nákladů soudního řízení v celkové výši **28 497,40 Kč**, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Nesplní-li povinný subjekt povinnost ve lhůtě uložené tímto rozsudkem dobrovolně, může se žalobce domáhat nařízení exekuce či soudního výkonu rozhodnutí.

V Brně dne 20. března 2026

Eva Šonková
předsedkyně senátu